

Přehled obsahu

Předmluva	VII
Obsah	XI
Výběrová bibliografie	XV
Úvod: Římské právo na právnické fakultě Univerzity Karlovy	XVII
Část I. Dějiny římského státního zřízení a pramenů římského práva	1
Oddíl I. Řím v době královské	1
Oddíl II. Římský stát za republiky	4
Oddíl III. Římské právo za republiky	14
Oddíl IV. Principát Oktaviána Augusta a jeho nástupců	22
Oddíl V. Klasická jurisprudence římská	28
Oddíl VI. Římské císařství za dominátu	32
Oddíl VII. Právo a právní věda za dominátu	35
Oddíl VIII. Codex Theodosianus a Leges Romanae barbarorum	39
Oddíl IX. Kodifikace východořímského císaře Justiniána	42
Část II. Římské právo soukromé	55
Oddíl I. Část všeobecná	55
Oddíl II. Římský proces civilní	113
Oddíl III. Římské právo rodinné	132
Oddíl IV. Práva věcná	152
Oddíl V. Římské právo obligační	210
Oddíl VI. Římské právo dědické	266
Část III. Římské právo trestní	317
Oddíl I. Doba královská	319
Oddíl II. Římská republika	322
Oddíl III. Císařství	332
Příloha: Výběr latinských právních pravidel, definic a rčení	341
Věcný rejstřík	367

Obsah

Předmluva	VII
Přehled obsahu	IX
Výběrová bibliografie	XV
Úvod: Římské právo na právnické fakultě Univerzity Karlovy	XVII

Část I. Dějiny římského státního zřízení a pramenů římského práva

Oddíl I. Řím v době královské	1
Oddíl II. Římský stát za republiky	4
Oddíl III. Římské právo za republiky	14
Oddíl IV. Principát Oktaviána Augusta a jeho nástupců	22
Oddíl V. Klasická jurisprudencce římská	28
Oddíl VI. Římské císařství za dominátu	32
Oddíl VII. Právo a právní věda za dominátu	35
Oddíl VIII. Codex Theodosianus a Leges Romanae barbarorum	39
Oddíl IX. Kodifikace východořímského císaře Justiniána	42

Část II. Římské právo soukromé

Oddíl I. Část všeobecná	55
Kapitola první: Subjekty práv	55
A) Osoby fyzické (přírozené)	55
1) Osoby svobodné	57
2) Otroci	59
3) Propuštěnci - libertini	66
4) Osoby v mancipiu (personae in mancipio)	67
5) Kolonové	68
B) Právní postavení osob svobodných	68
1) Narození a smrt člověka	68
2) Capitis deminutio, tzv. kapitisdeminuce	69
3) Status controversiae (spory o právní postavení osob)	70
4) Příbuzenství	71
5) Švagrovství - affinitas	74
6) Omezení způsobilosti k právnímu jednání	74
C) Osoby právnické	79
Kapitola druhá: Objekty práv	82
1) Res - věci	82
2) Res extra commercium (věci vyloučené z právního obchodu)	85
3) Rozdělení věcí	85
Kapitola třetí: Nabývání a zánik práv	89
A) Právní jednání	91
1) Formy projevu vůle	92
2) Vady vůle a projevu	94
3) Pohnutky právního jednání	97
4) Obsah právního jednání	99
5) Vedlejší ustanovení právních jednání (podmínka, uložení času, modus) ..	100
6) Zastoupení	105

7) Neplatnost a nařítatelnost právního jednání	107
B) Soudní rozsudky a úřední výroky	109
C) Bezprávné činy	109
D) Čas – tempus	113
Oddíl II. Římský proces civilní	113
Kapitola první: Vývoj a organizace	113
1) Svémoc	113
2) Římské soudy a jejich organizace	114
Kapitola druhá: Vývojová stadia soudního řízení	116
1) Řízení legisakční	116
2) Proces formulový	117
3) Litiskontestace (litiscontestatio)	122
4) Rozsudek	124
5) Řízení kogniční (extraordinaria cognitio)	125
Kapitola třetí: Mimořádné prostředky magistrátské	127
Kapitola čtvrtá: Promlčení žalob	129
Kapitola pátá: Exekuční řízení a konkurs	130
Oddíl III. Římské právo rodinné	132
Kapitola první: Právo manželské	132
1) Římské manželství	133
2) Konkubinát a contubernium	135
3) Uzavření manželství	136
4) Zánik manželství	138
5) Augustovy reformy rodinného práva	139
6) Majetkové právo manželů	140
Kapitola druhá: Rodiče a děti	143
1) Moc otcovská - patria potestas	143
2) Děti nemanželské	149
3) Poručenství a opatrovnictví	149
Oddíl IV. Práva věcná	152
Úvod	152
Kapitola první: Právo vlastnické	153
1) Římské pojetí vlastnického práva	153
2) Spoluvlastnictví	156
3) Druhy vlastnictví a formy jeho právní úpravy	157
Kapitola druhá: Držba - possessio	161
1) Ochrana držby	164
2) Nabytí držby	167
3) Ztráta držby	168
Kapitola třetí: Nabytí vlastnického práva	169
A) Derivatívní způsoby nabytí vlastnického práva	170
B) Originární způsoby nabytí vlastnického práva	175
1) Vydržení - usucapio	175
2) Ostatní druhy originárního nabytí vlastnického práva	179
Kapitola čtvrtá: Ochrana vlastnického práva	182
1) Vlastnické žaloby	182
2) Další prostředky k ochraně vlastnického práva	187
Kapitola pátá: Zánik vlastnického práva	189

Kapitola šestá: Věcná práva k věci cizí	190
Úvod	190
1) Služebnosti - servitutes	190
a) Pozemkové služebnosti	192
b) Právo požívací - ususfructus	195
c) Právo užívací - usus. Ostatní užívací práva	196
2) Výkon služebnosti, pojem držby služebnosti (držby práva)	197
3) Vznik a zánik služebností	198
4) Ochrana služebností	200
Kapitola sedmá: Ostatní práva věcná: superficies a emphyteusis	200
Kapitola osmá: Zástavní právo	202
1) Povaha zástavního práva, jeho formy a historický vývoj	202
2) Vznik, obsah a zánik zástavního práva	206
Oddíl V. Římské právo obligací	210
Obecná část	
Pojem obligace a historický vývoj římské obligace	210
Kapitola první: Vznik obligace	213
1) Obligace civilní a obligace praetorské	213
2) Obligační smlouva - contractus	215
3) Obligace jakoby ze smlouvy - obligationes quasi ex contractu	218
4) Obligace z bezprávného činu (z deliktu)	219
5) Obligace jakoby z deliktu - obligationes quasi ex delicto (maleficio)	220
Kapitola druhá: Obsah obligace	220
1) Obligační plnění	220
2) Obligace alternativní	221
3) Obligace generická	222
4) Obligace dílné a nedílné	222
5) Obligace úroková	222
6) Náhrada škody a soukromá pokuta	223
7) Konvenční pokuty	226
Kapitola třetí: Právní ochrana obligace	226
1) Actiones in personam	226
2) Naturální obligace	229
3) Takzvané adjektické žaloby (praetorského ediktu)	230
4) Actiones poenales - žaloby z deliktů	231
Kapitola čtvrtá: Změna obligace	232
Kapitola pátá: Převod obligace	234
Kapitola šestá: Utvrzení obligace	235
Kapitola sedmá: Zánik obligace	239
Zvláštní část	
Kapitola první: Kontrakty verbální (smlouvy ústní, slovní)	244
Kapitola druhá: Kontrakty literární (písemné)	244
Kapitola třetí: Kontrakty reálné	245
1) Mutuum - zápůjčka	245
2) Commodatum - půjčka nebo výpůjčka	246
3) Depositum - smlouva o úschově	247
4) Pignus - smlouva o zástavě ruční	247
5) Reálné kontrakty nepojmenované - contractus innominati	248

6) Právní poměry reálným kontraktům příbuzné - kvazikontrakty I	249
Kapitola čtvrtá: Kontrakty konsenzuální	250
1) Koupě - prodej (emptio - venditio)	251
2) Locatio - conductio	253
3) Societas (smlouva společenská)	255
4) Mandatum (smlouva příkazní)	257
5) Právní poměry konsenzuálním kontraktům příbuzné - kvazikontrakty II	258
Kapitola pátá: Neformální úmluvy - pacta	259
Kapitola šestá: Obligace z bezprávných činů	261
1) Obligace z deliktů - obligationes ex delicto (ex maleficio)	261
2) Obligace jakoby z deliktů - obligationes quasi ex maleficio (delicto)	265
Oddíl VI. Římské právo dědické	266
Úvod - Dědická posloupnost a delační důvody	266
Kapitola první: Posloupnost civilní a praetorská	267
Kapitola druhá: Posloupnost zákonná neboli intestátní	269
Kapitola třetí: Posloupnost testamentární	275
1) Obsah testamentu	280
2) Dědická substituce (ustanovení náhradního dědice)	283
3) Testamentární způsobilost	285
4) Zrušení a neplatnost testamentu	287
5) Posloupnost proti testamentu	289
Kapitola čtvrtá: Právní postavení dědice	293
1) Převod delace a „ležčíc pozůstalost“	296
2) Nabytí dědictví	297
3) Vydržení pozůstalosti	300
4) Spoludědicové a jejich postavení	300
5) Kollační povinnost	301
6) Akrescence dědického podílu a osudy uprázdněného dědictví	302
Kapitola pátá: Právní ochrana dědice	303
Kapitola šestá: Odkazy	304
1) Legata a fideicomissa	304
2) Kodicil - nový typ posledního pořízení	307
3) Osoby zúčastněné na odkazu	308
4) Předmět odkazu a omezení míry odkazů (falcidiánská kvarta)	309
5) Nabytí odkazu, jeho neplatnost a odvolání	310
6) Univerzální fideikomis	313
Kapitola sedmá: Darování na případ smrti - Mortis causa donatio	314
Část III. Římské právo trestní	
Úvod	317
Oddíl I. Doba královská	319
Oddíl II. Římská republika	322
Kapitola první: Komiciální proces a právo provokace	322
Kapitola druhá: Řízení před soudními porotami	328
Oddíl III. Císařství	332
Kapitola první: Principát	332
Kapitola druhá: Dominát	338
Příloha: Výběr latinských právních pravidel, definic a rčení	341
Věcný rejstřík	367